

BEZPOČTUKRÁT JSEM V ŽIVOTĚ někomu byl špatným příkladem.

Alespoň jednou jsem na to byl hrdý.

Několik let jsem obden běhával skoro stejnou trasu. Dnes už toho moc nenabéhám. V mém věku běhání obvykle vede ke zranění kolena, kotníku, kyčlí nebo zad – vesměs chronické záležitosti, které by mi mohly vadit při tancování.

Tancování má přednost.

Naštěstí bydlím na úpatí vysokého kopce. Takže teď na ten kopec vyjdu, trochu si zaklušu, obejdu svou trasu a pak několikrát sejdu a zase vyjdu po takových dlouhých schodech, aby mi tak hodinu pořádně proudila krev.

Kdysi bylo mým cílem stihnout ten třímilový okruh v co nejkratším čase. Míval jsem s sebou stopky. Zaměřil jsem se na to, abych každý úsek stihl vždycky o něco rychleji než o den dříve. Šlo o to, dostat se co nejrychleji do formy. Úspěšné ráno odměřovaly čas a vzdálenost. Prostě to dokázat a dokázat – a každý den o něco lépe a lépe.

Změnu přinesla neznámá žena.

Její program se zřejmě časově shodoval s mým. Obvykle bývala někde na mé trase ve stejnou dobu. Vždycky jsme na sebe kývli. Já pospíchal, ona ne.

Štíhlá šedovlasá žena, asi mého věku. Měla na sobě pohodlné věci a super sportovní obuv. Všiml jsem si jí ze dvou důvodů – nosila s sebou igelitku a její trasa byla dost nepravidelná. Nechápal jsem proč.

Když jsem přestal běhat a začal chodit, měl jsem čas si jí lépe všimnout. Viděl jsem ji pokaždé jinde, a tak jsem si za pár týdnů mohl její trasu v duchu vyznačit. Chodila dost rychle, ale vždycky jí zbyl čas, aby se zastavila a sebrala nějaké smetí do své igelitky. Nepřeháněla to ani nescházela ze své trasy – držela se své vyšla-

pané cestičky –, prostě jenom čistila svět tam, kde kladla nohy.

Její cesta se klikatila – přes jeden blok vedla do kopce, pak jeden blok po rovině a zase do kopce. Na vršku si v parku na chvíli sedla na lavičku a obdivovala jitrní oblohu a hory na východě.

Pak obešla hřbitov, prošla kolem velké sekvoje a četla si jména na náhrobcích.

Pak na dětské hřiště, vylezla po žebříku a sjela po skluzavce, načež se pohoupala na prolézačce.

Zamířila do řídkého lesíku vzrostlých jedlí, po schodech vylezla na vršek vodojemu; na jezírku se podívala na lekníny a pak šla takovou uličkou, kde přes plot nakukovala do skleníku. Zpátky do parku, kde si na rozlehlém trávníku na chvíli lehla na záda.

Dolů k episkopální katedrále – nakoukla dovnitř a hned zase byla venku.

Jedním vchodem do umělecké školy hned vedle, prošla chodbou a druhým vchodem na konci budovy zase ven.

Dolů po trojích dlouhých schodech, pod dálnicí a do místního pekařství na skořicový rohlík a šálek kávy.

Jednoho rána jsem si k ní v pekařství přisedl a představil jsem se. Vysvětlil jsem jí, že zřejmě máme stejnou trasu, i když jsem si všiml, že ona dělá pár nečekaných odboček.

Ta paní mě znala a také si mě všimla – „ten pán, co pořád pospíchá“. Překvapilo mě, že jsem na ni měl vliv – ona v mém ranním spěchu spatřila svůj vlastní způsob života, který se jí vůbec nezamlouval.

A rozhodla se, že nebude jako já.

Ta paní je rodinná lékařka.

Po mnoho let ve spěchu odcházela z domova a při vizitách v nemocnici pacientům doporučovala různé zdraví prospěšné věci, které sama nedodržovala.

Začala si všimnout smrti a uvědomila si, jak rychle se ona blíží své vlastní.

„Víte, spěch nedokáže vylepšit ani kvalitu, ani kvantitu života,“ poradila mi. Také jsem o tom někde slyšel.

A tak se rozhodla, že bude pečovat nejen o své tělesné zdraví, ale také o pohodu mysli a duše. „Nějak jsem se sebou začala ztrácet kontakt,“ prohlásila.

Nebyla věřící a nezajímaly ji všechny ty sekty, módní vlny a ismy, a tak si řekla, že ke změně ranního programu postačí selský rozum. Žádné revoluční změny – nic mimořádného – stačí myslet, a jednat podle toho.

A aby k péči o sebe přidala i něco užitečného, začala na své trase sbírat odpadky – nešlo jí o to, uklidit celou čtvrť, kdepak, stačilo trochu po svém přispět.

A aby se naučila vnímat vždy něco nového, každé ráno pozměnila svou trasu aspoň o jeden blok – bylo to takové malé dobrodružství: pryč od racionálnosti, raději trochu zvědavosti. Tak objevila ten skleník, hřbitov, několik vysokých stromů, zahrádku, kde rostly jenom jedlé věci, a dětské hřiště.

Nějak mi nedokázala vysvětlit tu zastávku v episkopální katedrále. Nebyla nábožensky založená, ale zastavit se v osamění v těch ohromných prostorách, které jsou určené k potvrzování spřízněnosti s věčností, pro ni bylo důležité.

V umělecké škole hned vedle vždycky byly ve vestibulu vystavené práce studentů a ona chtěla být nablízku důkazům, že boj o tvůrčí sebevyjádření neustává, takže tamtudy vždycky šla pomalu.

Nejvíce ji udivilo, jak jsou všechny ty věci, které tak dlouho mýjela, protože spěchala a soustřeďovala se na co nejúčinnější cvičení, vlastně na dosah ruky.

„Já svoje ranní dobrodružství považuju za takové shánění ranních zpráv,“ vysvětlila mi. „Víte, oni nám v rádiu a v novinách všechno neřeknou.“

A nezapomeňte, jak jste se o to zasloužil vy – začala jsem to dělat proto, že jsem nechtěla být jako vy.“

Sloužíme svým bližním ve velmi nečekaných souvislostech.

I jako špatný příklad.

■ O VEČKY PASTORA FULGHUMA ■
 O MOUDROSTI Z MATEŘSKÉ ŠKOLKY ■
 O MALÝCH VĚCECH S VELKOU LÁSKOU ■
 ■ NEAMERICKÝ AMERIČAN ■ JAKO
 DOUŠEK VODY ■ LEDNÍČKA STŘEDEM
 VŠEHOMÍRA ■ STARÁ DOBRÁ PÍSEŇ ■ NA
 LÉTÁNÍ NENÍ NIKDY POZDĚ
 (Vybráno z názvů našich recenzí na předešlé
 Fulghumovy knihy)

„Držet tuhle knihu v ruce může pomoci víc než
 zaručeně léčivé náramky od mlhavých firem.“
 JOSEF CHUCHMA, MLADÝ SVĚT

„Moudrý a vzdělaný humanista je ten Fulghum.
 Politikům by rozdál pastelky, vědce by zaměstnal
 vytvořením prášku proti lidské špině, Matku Terezu
 by učinil prezidentem světa.“
 MILAN ŠEFL, PRÁCE

**Koupím knihy
Roberta Fulguma**

1. Všechno co opravdu
 potřebuji znát, jsem se naučil
 v mateřské školce
 2. Už hořela, když jsem si
 do ní lehal. (I jednotlivě.)
 Zn. Děkuji LNS 081

LIDOVÉ NOVINY

„Zkrátka a dobře, milí podnikatelé, až vystoupíte
 ze své zablácené mazdy, unaveně si uvařte kávu
 Douwe Egberts, vezměte do ruky Fulghuma
 a zamyslete se sakra trochu.“
 TOMÁŠ BALDÝNSKÝ, REFLEX

„....americká kultura je mnoha lidem trnem v oku.
 Knížkou Roberta Fulghuma nám však Amerika
 „vrací“ něco potřebnějšího než supermanky
 a hamburgery. Tedy lidskost, lásku a pokoru.“
 PETR HANOUSEK, LITERÁRNÍ NOVINY

01-035-93 13/34

Cena doporučená
včetně DPH 45 Kč

ISBN 80-207-0484-1

Robert Fulghum

MOŽNÁ, MOŽNÁ NE

Robert

Fulghum

